अनुभवोपिधर्मेप्रमाणमित्याह त्वमिति अयंभावःअग्नौप्रास्ताहुतिःसम्यगादित्यमुपतिष्ठते आदित्याज्जायतेवृष्टिर्वृष्टेरन्नंततःप्रजाइतिस्मृतेः पंचाग्निविद्यायांचद्युपर्जन्यपृथिवीपुरुषयोषासुअग्निषुश्रद्धासोमवर्षान्नरेतआहुतयोहूयंतेततःशरीरमितिक्रमेणपंचम्यामाहुतावापःपुरुषवचसोभवंतीतिश्रुतेश्चसर्वेषांप्राणिनामुत्पत्तिरवगता तत्रगर्भवासाख्यारेतोद्रव्यकपंचम्याहुत्यवस्थाऽत्यंतदुःखमयीपुण्यवशात्द्रोणस्यनासीत् द्रौपदीधृष्टद्युम्नयोस्त्वतिपुण्यवशात्रेतोरूपमलपरिणामहेतुरन्नाहुतिरपिनास्ति साक्षादग्निकुंडोद्भवत्वात् तदिदंधर्मफलंतवानुभवसिद्धमतोधर्ममावमंस्थाइति ॥ ३२ ॥ उपमानंनिदर्शनं कर्मस्वादरवशात् अल्पेनअन्नाच्छादनमात्रेणतुष्टोभवतिनतुकर्माण्युपेक्ष्यबहुलाभार्थंयततेइत्यर्थः ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ श्रुतंवेदोदितंपुण्यंयेषां पापानामनिष्टसाधनानांचफलोदयःस्वर्गनरकहेतुत्वं प्रभवउत्पत्तिःअविद्येतियावत् अत्ययोनाशःविद्येतियावत् देवगुह्यानिवेदैकवेद्यत्वात् तस्मादेषांतन्नप्रियंयदेतन्मनुष्याविद्युरितिश्रुतेर्देवगोप्यानिएतानि स्वपशुभूतपुरुषविनाशकत्वात् ॥ ३५ ॥ एतानीति अत्रएतेषुदेवगुह्येषुविषयेषुइमाःप्राकृ

त्वमात्मनोविजानीहिजन्मकृष्णेयथाश्रुतं ॥ वेत्थचापियथाजातोधृष्टद्युम्नःप्रतापवान् ॥ ३२ ॥ एतावदेवपर्याप्तमुपमानंशुचिस्मिते ॥ कर्मणांफलमाप्नोतिधीरोल्पेनापितुष्यति ॥ ३३ ॥ बहुनाह्यपिविद्वांसोनैवतुष्यंत्यबुद्धयः ॥ तेषांनधर्मजंकिंचित्प्रेत्यशर्मास्तिवापुनः ॥ ३४ ॥ कर्मणांश्रुतपुण्यानांपापानांचफलोदयः ॥ प्रभवश्चात्ययश्चैवदेवगुह्यानिभाविनि ॥ ३५ ॥ एतानिवेदयःकश्चिन्मुह्यंतेत्रप्रजाइमाः ॥ अपिकल्पसहस्रेणनसश्रेयोधिगच्छति ॥ ३६ ॥ रक्ष्याण्येतानिदेवानांगूढमायाहिदेवताः ॥ कृताशाश्चव्रताशाश्चतपसादग्धकिल्बिषाः ॥ प्रसादैर्मानसैर्युक्ताःपश्यंत्येतानिवैद्विजाः ॥ ३७ ॥ नफलादर्शनाद्धर्मःशंकितव्योनदेवताः ॥ यष्टव्यंचप्रयत्नेनदातव्यंचानसूयता ॥ ३८ ॥ कर्मणांफलमस्तीहतथैतद्धर्मशाश्वतं ॥ ब्रह्माप्रोवाचपुत्राणांयदृषिर्वेदकश्यपः ॥ ३९ ॥ तस्मात्तेसंशयःकृष्णेनीहारइवनश्यतु ॥ व्यवस्यसर्वमस्तीतिनास्तिक्यंभावमुत्सृज ॥ ४० ॥ ईश्वरंचापिभूतानांधातारंमाचवैक्षिप ॥ शिक्षस्वैनंनमस्वैनंमातेभूद्बुद्धिरीदृशी ॥ ४१ ॥

ताःप्रजाःमुह्यंते अविद्यामपिविद्यात्वेनविद्यांचाविद्यात्वेनगृह्णंति एवंपुण्यपापविपर्ययोपिज्ञेयः अतएतानियस्तत्त्वतोवेदसःश्रेयोदेवानांहिततरंकर्मनाधिगच्छतिनानुसरति कर्तृत्वादिमदंतःकरणस्यविविक्तत्वादितिभावः ॥ ३६ ॥ कृतानाशिताआशायैस्ते कॄहिंसायांस्वादिः व्रतंहितंमितंमेध्यंचाश्नंतितेकृताशाश्चव्रताशाश्च शांतादांताइत्यर्थः तपसाश्रवणमननात्मकेनआलोचनेन मनःप्रसादैर्ध्यानफलैर्युक्ताः द्विजाःयोगिनःएतानिदेवगुह्यानि ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ धर्मशाश्वतंधर्मस्यशश्वद्भवोयंस्वभावः ॥ ३९ ॥ व्यवस्यनिश्चित्य भावंअभिप्रायं ॥ ४० ॥ एवंधर्मश्रैष्ठ्यंनिश्चित्यईश्वरश्रैष्ठ्यमप्याह ईश्वरमिति धातारंदधातिकर्मफलानियथास्वंविभजतीतितं कर्मणामाशुतरविनाशित्वात् नष्टानांचकालांतरीयफलहेतुत्वायोगात् अपूर्वकल्पनायाश्चसर्वस्यवशीसर्वस्येशानइतिसर्वस्येश्वराधीनत्वप्रतिपादकश्रुत्याबाधात् लौकिकराजभृत्यदृष्टांताच्चकर्मभिस्तुष्टोरुष्टोवाईश्वरएवसदसत्फलविभाजकइतिभावः माक्षिपमानिंदांकुरु शिक्षस्वशास्त्राचार्योपदेशादधीष्व ॥ ४१ ॥

॥ ४२ ॥ इत्यारण्याकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेएकत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३१ ॥ ॥५॥ ॥ ५ ॥